

Lieta C-802/23**Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kopsavilkums saskaņā ar Tiesas
Reglamenta 98. panta 1. punktu****Iesniegšanas datums:**

2023. gada 28. decembris

Iesniedzējtiesa:*Audiencia Nacional* (Spānija)**Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:**

2023. gada 4. decembris

Kriminālprocess pret:

MSIG

Pamatlietas priekšmets

Spānijas teroristu organizācijas vadītāja – Nelegālas darbības Francijā – Teroristisku darbību plānošana un līdzekļu nodrošināšana to īstenošanai Spānijā – Citu organizācijas biedru veikti teroristiski uzbrukumi Spānijā – Vadītājas apcietināšana Francijā – Kriminālvajāšana un brīvības atņemšana Francijā par šīm darbībām – Izdošana Spānijai – Kriminālvajāšana Spānijā par šiem uzbrukumiem – Attaisnojošs spriedums ar paziņojumu par *bis in idem* attiecībā uz šīm darbībām un dažiem no šiem uzbrukumiem – *Tribunal Supremo* [Spānijas Augstākā tiesa] veikta sprieduma atcelšana

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets un juridiskais pamats

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu par interpretāciju – LESD 267. pants – Starptautiskais *ne bis in idem* – Jēdziens “tie paši nodarījumi” un saistīti nodarījumi – Vairāku dalībvalstu spriedumu krimināllietās kumulācija – Valsts tiesību aktu saderība ar Pamattiesību hartu un Konvenciju, ar ko īsteno Šengenas nolīgumu – Sodu samērīgums

Prejudiciālie jautājumi

Eiropas Savienības Tiesai (turpmāk tekstā – “Tiesa”) tiek uzdoti PREJUDICIĀLIE JAUTĀJUMI saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību (turpmāk tekstā – “LES”) 19. panta 3. punkta b) apakšpunktu; Līguma par Eiropas Savienības darbību (turpmāk tekstā – “LESD”) 267. pantu un *Ley Orgánica del Poder Judicial española* (Konstitutīvā likuma par Spānijas tiesu varu, turpmāk tekstā – “KLTV”) 4. *bis* punktu, jo šī tiesa (*AUDIENCIA NACIONAL KRIMINĀLLIETU PALĀTAS OTRĀ SEKCIJA*) uzskata, ka Tiesai būtu jāinterpretē Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – “Harta”) 50. panta un Konvencijas, ar ko īsteno Šengenas nolīgumu (turpmāk tekstā – “KĪŠN”), 54. pants attiecībā uz jautājumu par to, vai pastāv “bis in idem” situācija attiecībā uz faktiem un noziedzīgiem nodarījumiem, kas tiek iztiesāti Spānijā, un tiem, kas tika iztiesāti Francijā, saistībā ar MSIG; pretējā gadījumā arī Hartas 49. panta 3. punkta piemērošanas joma saistībā ar pilnībā noteiktiem Kopienas principiem, kas cita starpā izklāstīti Padomes Pamatlēmumā 2008/675/TI (2008. gada 24. jūlijs) par tiesu nolēmumu savstarpēju atzīšanu un to ietekmi uz procedūrām citās valstīs, un to, ka Spānijas tiesību aktos nav paredzēti iespējami korektīvi pasākumi, lai novērstu sodu nesamērīgumu, sodot par noziedzīgiem nodarījumiem, ja vienlaicīgi pastāv ārvalstu spriedumi, kas veido faktisku vai juridisku vienību ar citiem (saistītiem) Spānijas tiesu spriedumiem, it īpaši tādēļ, ka Spānijā tos nedrīkst ņemt vērā, jo šī iespēja ir skaidri izslēgta 14. panta 2. punkta b) un c) apakšpunktā un *Ley Orgánica 7/2014 de 12 de noviembre, sobre intercambio de información de antecedentes penales y consideración de resoluciones judiciales penales en la Unión Europea* [2014. gada 12. novembra Konstitutīvā likuma 7/2014 par informācijas apmaiņu saistībā ar iepriekšēju sodāmību un Eiropas Savienībā pasludinātu notiesājošu spriedumu ņemšanu vērā] vienīgajā papildu noteikumā, ar ko transponē minēto 2008. gada 24. jūlija Padomes Pamatlēmumu 2008/675/TI; tiesību normas, kuru saderība ar Eiropas tiesībām arī tiek nodota izskatīšanai Tiesai. Šis regulējums pilnībā liedzot ņemt vērā jebkādu citas dalībvalsts tiesu iepriekš pasludinātu galīgu spriedumu, tostarp par tiem pašiem nodarījumiem, turklāt pēdējā minētajā gadījumā padarot nepiemērojamus Hartas 50. panta un KĪŠN 54. panta noteikumus.

Uz to atbildams, ņemot vērā šādus jautājumus:

1. Vai šajā lietā, ņemot vērā aprakstītos faktiskos apstākļus un juridiskos pamatojumus, kas ir ņemti vērā attiecīgajā uzsāktajā kriminālprocesā Spānijā, un ņemot vērā dažādos spriedumus, kas iepriekš pasludināti Francijā attiecībā uz MSIG, pastāv “bis in idem” situācija Hartas 50. panta un KĪŠN 54. panta izpratnē attiecībā uz apsūdzību, kas pret viņu ir izvirzīta Spānijā, pamatojoties uz to, ka runa ir par “vieniem un tiem pašiem nodarījumiem” atbilstoši nozīmei, kas šīm jēdzienam piešķirta Eiropas judikatūrā?
2. Vai tas, ka Spānijas tiesībās nav tāda regulējuma, kas ļautu atzīt citu dalībvalsts tiesu iepriekš pieņemtu galīgo spriedumu ietekmi, lai izskatāmajā lietā, pamatojoties uz faktu identiskumu, varētu izvērtēt *bis in idem* esamību, ir saderīgi

ar Hartas 50. pantu un KĪŠN 54. pantu, kā arī ar Pamatlēmuma 2002/584/TI (2002. gada 13. jūnijs) par Eiropas apcietināšanas orderi un par nodošanas procedūrām starp dalībvalstīm 1. panta 3. punktu, 3. panta 2. punktu un 4. panta 3. un 5. punktu?

3. Šajā lietā vai vispārīgi – vai tas, ka Spānijas tiesībās nav tiesiskā regulējuma, prakses vai galu galā – juridiska mehānisma vai procedūras, kas ļautu atzīt citu dalībvalstu tiesu iepriekš pieņemtu galīgo spriedumu ietekmi, lai noteiktu sodu, to summētu, pielāgotu vai ierobežotu soda maksimālo apmēru vai nu kriminālvajāšanas un sprieduma pieņemšanas stadijā, vai vēlākā soda izpildes stadijā, lai, pakārtoti, ja nepastāv *bis in idem* faktu identiskuma dēļ, nodrošinātu kriminālsoda samērīgumu, ja, kā izskatāmajā lietā, pastāv iepriekšējs spriedums, ko citas dalībvalsts tiesa ir pasludinājusi, piespriežot smagus sodus, kas ir jau izciesti, par nodarījumiem, ko raksturo kopība (proti, kas notikuši vienlaicīgi, ir cieši saistīti vai kurus vieno noziedzīga vai līdzīga saikne) ar Spānijā iztiesājamiem nodarījumiem, ir pretrunā Hartas 45. pantam un 49. panta 3. punktam vai Padomes Pamatlēmuma 2008/675/TI (2008. gada 24. jūlijs) par Eiropas Savienības dalībvalstīs pieņemtu spriedumu ņemšanu vērā jaunā kriminālprocesā 7., 8., 9., 13. un 14. apsvērumam un 3. panta 1., 2., 4. un 5. punktam un Pamatlēmuma (2002. gada 13. jūnijs) par Eiropas apcietināšanas orderi un par nodošanas procedūrām starp dalībvalstīm 12. apsvērumam un 1. panta 3. punktam?

4. Ņemot vērā šīs lietas apstākļus un vispārīgi – vai iepriekšējo galīgo spriedumu, kas pasludināti citās ES dalībvalstīs, ietekmes absolūta izslēgšana, kā tas ir *expressis verbis* noteikts *Ley Orgánica 7/2014 de 12 de noviembre, sobre intercambio de información de antecedentes penales y consideración de resoluciones judiciales penales en la Unión Europea* (2014. gada 12. novembra Konstitūtīvā likuma 7/2014 par informācijas apmaiņu saistībā ar iepriekšēju sodāmību un Eiropas Savienībā pasludinātu notiesājošu spriedumu ņemšanu vērā) 14. panta 2. punkta b) apakšpunktā par Spānijā piespriestajiem sodiem, 14. panta 2. punkta c) apakšpunktā par sprieduma izpildes rīkojumiem un tā vienīgajā papildu noteikumā (abos gadījumos pirms 2010. gada 15. augusta), ir saderīga ar:

(1) Hartas 50. pantu un KĪŠN 54. pantu, kas abi attiecas uz starptautisko *bis in idem*;

(2) un Padomes Pamatlēmuma 2008/675/TI (2008. gada 24. jūlijs) par Eiropas Savienības dalībvalstīs pieņemtu spriedumu ņemšanu vērā jaunā kriminālprocesā 7., 8., 9., 13. un 14. apsvērumu un 3. panta 1., 2., 4. un 5. punktu, kā arī Hartas 45. pantu un 49. panta 3. punktu un spriedumu savstarpējas atzīšanas Savienībā principu?

Atbilstošās starptautiskās tiesību normas un judikatūra

Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedums, 2013. gada 9. jūlijs, *Vinter* u. c. pret Apvienoto Karalisti, CE:ECHR:2013:0709JUD006606909

Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedums, 2014. gada 20. maijs, *Magyar* pret Ungāriju, CE:ECHR:2014:0520JUD007359310

Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedums, 2021. gada 28. oktobris, *Bancók* un *Magyar* pret Ungāriju, CE:ECHR:2021:1028JUD005237415

1950. gada 4. novembrī Romā parakstītā Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencija

Atbilstošās Savienības tiesību normas un judikatūra

Tiesas spriedums, 2006. gada 9. marts, *Van Esbroeck*, C-436/04, ECLI:EU:C:2006:165

Tiesas spriedums, 2006. gada 28. septembris, *Van Straaten*, C-150/05, ECLI:EU:C:2006:614

Tiesas spriedums, 2007. gada 18. jūlijs, *Kretzinger*, C-288/05, EU:C:2007:441

LES; it īpaši 19. panta 3. punkta b) apakšpunkts

LESD, it īpaši 267. pants

Eiropas Savienības Pamattiesību harta; it īpaši 45. pants, 49. panta 3. punkts un 50. pants

Konvencija, ar ko īsteno Šengenas nolīgumu; it īpaši 54. pants

Padomes Pamatlēmums 2002/584/TI (2002. gada 13. jūnijs) par Eiropas apcietināšanas orderi un par nodošanas procedūrām starp dalībvalstīm (OV 2002, L 190, 1. lpp.); it īpaši 12. apsvēruma, 1. panta 3. punkts, 3. panta 2. punkts un 4. panta 3. un 5. punkts

Padomes Pamatlēmums 2008/675/TI (2008. gada 24. jūlijs) par Eiropas Savienības dalībvalstīs pieņemtu spriedumu ņemšanu vērā jaunā kriminālprocesā (OV 2008, L 220, 32. lpp.); 7., 8., 9., 13. un 14. apsvēruma un 3. panta 1., 2., 4. un 5. punkts

Atbilstošās Spānijas tiesību normas un judikatūra

Tribunal Supremo (II palāta) 2016. gada 26. janvāra spriedums Nr. 18/2016

Tribunal Supremo (II palāta) 2023. gada 30. marta spriedums Nr. 238/2023

Audiencia Nacional (Sala de lo Penal) [Valsts mēroga lietu tiesa, Krimināllietu palāta] 1998. gada 28. decembra spriedums Nr. 53/1998

Audiencia Nacional (Sala de lo Penal) 2014. gada 11. decembra spriedums Nr. 32/2014

Audiencia Nacional (Sala de lo Penal) 2021. gada 21. janvāra spriedums Nr. 1/2021

1882. gada 14. septembra *Real Decreto de 14 de septiembre de 1882 por el que se aprueba la Ley de Enjuiciamiento Criminal* [Karaļa dekrēts, ar ko apstiprina Kriminālprocesa kodeksu, turpmāk tekstā – “Kriminālprocesa kodekss”]; it īpaši 17. un 988. pants

Ley Orgánica 6/1985, de 1 de julio (LOPJ) [1985. gada 1. jūlija Konstitūtais likums 6/1985 (KLTV); 1985. gada 2. jūlija *BOE* Nr. 157, 20632. lpp.]

Ley Orgánica 10/1995, de 23 de noviembre, del Código Penal [1995. gada 23. novembra Konstitūtais likums par Kriminālkodeksu 10/1995; 1995. gada 24. novembra *BOE* Nr. 281, 33987. lpp.]; it īpaši 28., 73., 74., 76., 77., 78., 571. un 572. pants

Ley Orgánica 7/2003, de 30 de junio, de medidas de reforma para el cumplimiento íntegro y efectivo de las penas [2003. gada 30. jūnija Konstitūtais likums 7/2003 par reformas pasākumiem pilnīgai un efektīvai sodu izpildei; 2003. gada 1. jūlija *BOE* Nr. 156, 25274. lpp.]

2014. gada 12. novembra Konstitūtais likums 7/2014 par informācijas apmaiņu saistībā ar iepriekšēju sodāmību un Eiropas Savienībā pasludinātu notiesājošu spriedumu ņemšanu vērā (2014. gada 13. novembra *BOE* Nr. 275, 93204. lpp.); it īpaši 14. panta 2. punkta b) un c) apakšpunkts un vienīgais papildu noteikums

Atbilstošās Francijas tiesību normas

Francijas *Code pénal* (Kriminālkodekss); it īpaši 421-1. pants

Īss pamatlietas faktisko apstākļu un tiesvedības izklāsts

- 1 MSIG vispārīgi tiek uzskatīta par teroristu organizācijas ETA vadītāju laikā, kad viņa uzturējās Francijā, no nenoteikta datuma līdz viņas aizturēšanai Francijā 2004. gada oktobrī. Viņas pārziņā bija instrukciju nodošana, ko teroristu organizācijas vadība bija izstrādājusi Francijā, un Spānijā darbojošos teroristu grupējumu darbības virzienu precizēšana, nosūtot tām no Francijas gan informāciju, gan materiālos līdzekļus teroristu darbībām, parasti ar trešo pušu starpniecību. Pārsvārā grupējuma biedri bija tie, kas, sekojot vispārējām instrukcijām, konkrēti izlēma, kādu teroristisku darbību veikt, plānoja to un par tās rezultātu atskaitījās teroristu vadībai.
- 2 Konkrētāk, šis lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu attiecas uz Spānijas *Audiencia Nacional* Krimināllietu palātā uzsākto parasto tiesvedību pret MSIG

par Spānijā veiktiem noziedzīgiem nodarījumiem – teroristiskas slepkavības mēģinājumiem, miesas bojājumu nodarīšanu un iznīcināšanu: MSIG ir apsūdzēta par dalību konkrētos terora aktos, kurus tieši veica divi citi ETA biedri.

- 3 Šie divi teroristi tolaik bija “likumīgi (proti, nebija nonākuši policijas redzes lokā) un “Katu” grupējuma biedri. Saņemot palīdzību no citām nezināmām personām un rīkojoties saskaņā ar saņemtajām vispārējām instrukcijām, viņi nolēma uzbrukt policijas galvenajai pārvaldei Ovjedo pilsētā. Šim nolūkam viņi, izmantojot no ETA saņemtos ieročus, izgatavoja automātisku paštaisītu ierīci prettanku granātu palaišanai un spridzekļa slazdu, uzstādot tos 1997. gada 21. jūlijā. Iedarbojās tikai trīs granātas, kas eksplodēja nejauši dažādās vietās netālu no paredzētā mērķa, radot tikai materiālus zaudējumus un ievainojot vienu tuvumā esošu cilvēku. Policija atrada un neitralizēja spridzekļa slazdu.
- 4 Abi teroristi par šiem nodarījumiem jau ir notiesāti iepriekšējās tiesvedībās, kas 1998. un 2014. gadā tika izskatītas iesniedzējtiesā.
- 5 Prokurors uzskata, ka MSIG ir šo noziedzīgo nodarījumu, kas tika veikti Ovjedo, faktiskā izdarītāja kā persona, kas tajā laikā bija atbildīga par teroristiskās organizācijas ETA “likumīgajiem” grupējumiem, kā arī par dažādu ieroču, tostarp granātu, piegādi no Francijas divu iepriekšminēto teroristu konkrētam grupējumam.
- 6 Prokurora pieprasītais kopējais sods par šīm darbībām ir 71 gads ieslodzījumā, kas *ex lege* būtu jāsamazina līdz maksimālajam 30 gadu cietumsodam.
- 7 Neatkarīgi no šī iesniedzējtiesā uzsāktā kriminālprocesa pret MSIG Francijā jau bija ierosināti vairāki citi kriminālprocesi.
- 8 Pēc vairāku gadu dzīves slepenībā Francijā MSIG 2004. gadā apcietināja Francijas policija. Viņu notiesāja un viņai tika atņemta brīvība Francijā, līdz 2019. gadā viņa tika izdota Spānijai, pamatojoties uz vairākiem Eiropas apcietināšanas orderiem.
- 9 Kopumā MSIG Francijā ir izcietusi 20 gadus ilgu kopējo sodu, kas tika piespriests dažādos tiesas procesos, kuros tika pasludināti atsevišķi spriedumi, no kuriem dažus iesniedzējtiesa pat burtiski citē:
- 10 Aizmugurisks spriedums: ar Parīzes *Tribunal correctionnel* [Krimināltiesas] 2000. gada 21. februāra spriedumu [MSIG] notiesāta ar brīvības atņemšanu uz pieciem gadiem par “*participation à une association de malfaiteurs en vue de la préparation d’un acte de terrorisme*” [“dalība noziedzīgā grupā terorisma akta sagatavošanas nolūkā”] 1996. gadā un Francijas teritorijā saskaņā ar Francijas Kriminālkodeksa 421-1. pantu.
- 11 Atbilstoši Francijas spriedumam MSIG figurē ar vienu no saviem teroristu segvārdiem (“Amboto”) noteiktos dokumentos, kas pārtverti no citas personas, kura tikās ar MSIG un, izmantojot kodētu valodu, uzdeva viņai izgatavot

sprāgstvielas. Dokumentā, kas tika pārtverts no citas personas, ir minēta transportlīdzekļa numura zīme, kas bija paredzēta tieši MSIG.

- 12 Šajā Francijas spriedumā ETA arī raksturota kā hierarhiska organizācija, kas, cenšoties panākt Spānijas Basku Zemes un Francijas Basku Zemes neatkarību, organizēja un veica slepkavības, kā arī bojāja ēkas un transportlīdzekļus, izmantojot spridzekļus. Tika norādīts, ka šādas darbības ietilpst globālā stratēģijā un tās tiek finansētas ar izspiešanas palīdzību. Organizācija nodrošināja savus biedrus ar ieročiem, apmācīja to lietošanā, sagādāja viltotus dokumentus un slepenu izmitināšanu, kā arī atvieglāja viņu pārvietošanos.
- 13 Aizmugurisks spriedums: ar Parīzes *Tribunal correctionnel* 2000. gada 23. februāra spriedumu [MSIG] notiesāta ar brīvības atņemšanu uz pieciem gadiem, arī par "*participation à une association de malfaiteurs en vue de la préparation d'un acte de terrorisme*" 1996. un 1997. gadā un Francijas teritorijā, saskaņā ar Francijas Kriminālkodeksa 421-1. pantu.
- 14 Atbilstoši Francijas spriedumam MSIG figurē ar vienu no saviem teroristu segvārdiem ("Tomasa") noteiktos dokumentos, kas pārtverti no citas personas Francijā, saistībā ar naudas summu; MSIG tiek minēta kā sprāgstvielu un sprāgstvielu mācību materiālu saņēmēja. Kādu dokumentu, kas pārtverts Francijā no citas personas, ir parakstījusi MSIG; šai citai personai dokuments bija jānogādā uz Spāniju. Zem citiem Francijā pārtvertajiem dokumentiem no citiem ETA biedriem arī ir paraksts "Tomasa".
- 15 Šajā Francijas spriedumā norādīts arī tas, ka saskaņā ar informāciju, ko Francijas iestādes ir saņēmušas no Spānijas iestādēm, MSIG ir piedalījusies "Araba" un "Madrid" teroristu grupējumos.
- 16 Aizmugurisks spriedums: ar Parīzes *Tribunal correctionnel* 2003. gada 13. februāra spriedumu [MSIG] notiesāta ar brīvības atņemšanu uz 5 gadiem un pilnīgu aizliegumu ieceļot Francijā, arī par "*participation à une association de malfaiteurs en vue de la préparation d'un acte de terrorisme*" 1997. gadā un Francijas teritorijā, arī saskaņā ar Francijas Kriminālkodeksa 421-1. pantu.
- 17 Šajā Francijas spriedumā atkārtoti norādīts, ka MSIG bija dalībniece "Araba" un "Madrid" grupējumos. Tika norādīts, ka viņa, iespējams, kopš 1993. gada ir bijusi atbildīga par "likumīgajiem" ETA grupējumiem un ka viņa ir izsludināta meklēšanā Francijā, pamatojoties uz diviem Francijas izmeklētājtiesneša izdotajiem aresta orderiem un trijiem starptautiskiem aresta orderiem, ko izdevuši Madrides tiesneši.
- 18 Tika piebilsts, ka MSIG ir iekļauta ETA biedru sarakstā, kas 1987. gadā tika pārtverts Francijā. Tiek arī minēts, ka kāds cits terorists 1996. gadā atzinās, ka MSIG ar segvārdiem "Marisol" un "Amboto" organizēja apmācības Bordo (Francijā). Segvārds "Amboto" ir minēts dokumentā, kas pārtverts Francijā no citas personas. Kāds cits mašīnrakstā rakstīts dokuments ar parakstu "Amboto", tika pārtverts Francijā 1998. gadā. 1999. gadā MSIG pirkstu nospiedumi tika

identificēti uz divām Francijā no citas personas pārtvertām transportlīdzekļu numura zīmēm. Cits terorists, kas 2000. gadā no Meksikas tika izdots Spānijai, atzinās, ka MSIG 1997. gadā piedalījās organizācijas sanāksmē Francijā.

- 19 Tādējādi šajā Francijas spriedumā tika uzskatīts par pierādītu, ka MSIG ir piedalījusies grupējumā, kas nodarbojās ar terora aktu sagatavošanu. Tika minēti arī iepriekš Francijā pasludinātie spriedumi pret MSIG par līdzīgiem nodarījumiem.
- 20 Trīs iepriekšminētie aizmuguriskie spriedumi stājās spēkā 2013. gadā..
- 21 [MSIG] sodīta ar brīvības atņemšanu uz 20 gadiem ar Parīzes *Cour d'appel* [Apelācijas tiesas] 2010. gada 17. decembra spriedumu, kas pēc apelācijas procesa apstiprināts ar Parīzes Krimināltiesas 2012. gada 22. novembra spriedumu.
- 22 Šis nolēmums attiecas uz notikumiem, uz kuriem neattiecas noilguma termiņš un kurus neaptvēra iepriekšējie spriedumi, un kuri bija norisinājušies Francijas teritorijā līdz 2004. gada martam. Tie ietver līdzdalību ETA politiskajā aparātā, lai izstrādātu terora aktus atbilstoši Francijas Kriminālkodeksa 421-1. pantam, tostarp ieroču, munīcijas un viltotu dokumentu glabāšanu, saņemšanu un izspiešanu.
- 23 Sodu apvienošana ar Parīzes *Cour d'appel* 2014. gada 13. februāra lēmumu, apvienojot iepriekš Francijā piespriestos sodus un nosakot vienotu brīvības atņemšanas sodu uz 20 gadiem. MSIG izcietā šo sodu Francijā pirms izdošanas Spānijai.
- 24 Turpinājumā iesniedzējtiesa vispārīgi atsaucas uz izmeklēšanu, kas veikta saistībā ar MSIG Francijā veiktajiem noziedzīgajiem nodarījumiem.
- 25 Tā norāda, ka Francijas policija, prokuratūra un tiesas jau pirms MSIG aizturēšanas Francijā veica plašu izmeklēšanu attiecībā uz viņu, iegūstot precīzu informāciju par viņas noziedzīgajām darbībām saistībā ar ETA terorismu Spānijā un Francijā. It īpaši tika iegūta apjomīga informācija no fiziskajiem dokumentiem un digitālajiem datu nesējiem, kas tika atrasti, pārmeklējot dzīvesvietu, kurā MSIG aizturēšanas laikā uzturējās kopā ar citu ETA līderi ar segvārdu “Sergio”.
- 26 Tāpat, pateicoties izmeklēšanai, ko veica *Brigade de Recherches de Bayonne* (Francija) un *14. “Section du Parquet de Paris*, Francijas izmeklētāji guva plašu informāciju par MSIG lomu ETA teroristu organizācijā, attiecinot uz viņu segvārdus “Amboto” un “Tomasu”, jo 1998. gadā, degvielas uzpildes stacijā netālu no *Bidart* (Francija) nejauši tika atrasta datorā rakstīta vēstule ar parakstu “Amboto”, kas adresēta “Katu” grupējumam (tam pašam, kas faktiski īstenoja Ovjedo uzbrukumu, par ko tika ierosināta krimināllieta iesniedzējtiesā).
- 27 No atrastās vēstules izriet, ka persona, kuras segvārds bija “Tomasu”, organizēja saziņu ar šo grupējumu (kas tobrīd darbojās Spānijā), noteica tikšanās veidu ar grupējuma biedriem, organizēja materiālu piegādes minētajam grupējumam, sniedza attiecīgus tehniskus norādījumus par materiālu izmantošanu un kā ETA

vadītājs piedalījās teroristisko darbību vadībā, norādot šo pasākumu iespējamās mērķus.

- 28 Iesniedzējtiesa uzsver, ka visa Francijas izmeklētāju iegūtā informācija neapšaubāmi tika izmantota kriminālprocesā pret MSIG Francijā un ka Francijas tiesu rīcībā esošā plašā informācija par MSIG veiktām darbībām Francijā atspoguļojas spriedumos, kas Francijā tika pasludināti attiecībā uz viņu gan aizmuguriski, gan pēc viņas aizturēšanas. Līdz ar to iesniedzējtiesa secina, ka Francijas tiesu iestādes dažādos procesos ir pasludinājušas spriedumus par visām MSIG noziedzīgajām darbībām Francijā saistībā ar ETA teroristu grupējumiem, kas darbojās Spānijā, tostarp “Katu” grupējumu.
- 29 Liela daļa informācijas, ko ieguva un apstrādāja Francijas policija, tika nodota arī Spānijas policijai, lai tā varētu pabeigt izmeklēšanu.
- 30 Attiecībā uz tiesvedību Spānijā: pēc izdošanas 2019. gadā un pēc Francijā piesprietā kumulatīvā soda izciešanas MSIG notiesāja vairākos kriminālprocesos, no kuriem daži bija saistīti ar darbībām, kuras viņa veica tikai Spānijā kā ETA biedre pirms pārcelšanās uz Franciju, un citi – ar viņas dalību Francijā ETA vadītājas statusā Spānijā veiktos teroraktos. Tieši viens no pēdējiem ir šī lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets.
- 31 Jānorāda, ka ar iesniedzējtiesas 2023. gada rīkojumu tika summēti MSIG Spānijā astoņos galīgajos spriedumos piesprieštie sodi. Veicot to kumulāciju, tika noteikts vispārējs 30 gadu ierobežojums saskaņā ar Kriminālkodeksu un Kriminālprocesa kodeksu, pamatojoties uz to, ka runa ir par saistītiem noziedzīgiem nodarījumiem.
- 32 Taču, neraugoties uz juridisko saikni starp Francijas un Spānijas spriedumiem, juridiski nav iespējams veikt šo spriedumu kumulāciju. Tādējādi MSIG pēc Francijā piesprietā summētā soda izciešanas (20 gadi) ir jāizcieš Spānijā piesprieštais summētais kumulatīvais sods (vismaz 30 gadi), t. i., vismaz 50 gadi ieslodzījumā.
- 33 No otras puses, Spānijā par teroristiskiem nodarījumiem piesprieštajiem sodiem piemēro īpašu izpildes režīmu, kas ierobežo iespēju uz atvaļinājumu no cietuma, pārcelšanu uz ieslodzījuma vietu ar labvēlīgākiem nosacījumiem un nosacītas atbrīvošanas piešķiršanu, kas rada papildu apgrūtinājumu salīdzinājumā ar parasto izpildes režīmu.

Īss lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu motīvu izklāsts

- 34 Iepriekš minētajos Francijas spriedumos Francijas tiesas izmeklēja un tiesāja visas MSIG kā ETA vadošās locekles noziedzīgās darbības Francijā.
- 35 Šīs darbības izpaudās tādējādi, ka viņa bija atbildīgā vadītāja saistībā ar ETA “likumīgajiem” grupējumiem ar darbības vietu Spānijā, šajā gadījumā “Katu” grupējumu (ETA operāciju plānošana un līdzekļu nodrošināšana teroraktu

veikšanai), kā arī kā dalība dažādos laika posmos teroraktu sagatavošanā, kas notika Spānijā tajā pašā laikā, uz kuru attiecas Francijā pasludinātie spriedumi. Grupējumu biedri varēja patstāvīgi izvēlēties mērķus, izmantojot saņemtos materiālus un ziņojot par atentāta rezultātiem ETA vadībai pēc tā veikšanas.

- 36 Ar šiem spriedumiem tika piespriesti sodi par brīvības atņemšanu kopumā uz 35 gadiem, kas 2014. gadā tika apvienoti vienā 20 gadu sodā, jo tika uzskatīts, ka četri sodi ir piespriesti par vienām un tām pašām noziedzīgām darbībām.
- 37 To pieņemšanai Francijas tiesu rīcībā bija visi Francijā pārtvertie ETA materiāli, kas ļāva precīzi noteikt MSIG lomu teroristiskajā organizācijā. Pēc tam šie izmeklēšanas materiāli tika nodoti Spānijas policijai, lai tā pabeigtu izmeklēšanu par vēl nenoskaidrotiem notikumiem, kuros, iespējams, bija iesaistīti vairāki ETA biedri.
- 38 Tiek uzskatīts, ka gan Francijas spriedumos izskatītās apsūdzētās darbības, gan šajā Spānijas tiesvedībā izskatāmās darbības tika pilnībā veiktas Francijā, un MSIG nekad neuzturējās Spānijā.
- 39 Lai gan Francijas spriedumos to īpašās formulējuma tehnikas dēļ nav uzskaitīti konkrēti pierādīti fakti, kā tas Spānijas spriedumos, bet ir minētas darbības, tajos ir spriests par MSIG darbību kopumu Francijā, viņai kā ETA vadītājai veicot darbības, lai sagatavotu vairākus Francijas Kriminālkodeksa 421-1. pantā minētos teroraktus, ko raksturo dažādas materiālas darbības.
- 40 It īpaši, kā norāda iesniedzējtiesa, *Tribunal de grande instance de Paris* [Parīzes Apgabaltiesa] 2003. gada 13. februāra spriedumā ir minēts, ka “apsūdzētā 1997. gadā un uz nenoteiktu laiku ir bijusi iesaistīta ETA-MILITAR grupā, kas tika izveidota vai darbojās teroraktu sagatavošanas nolūkā”, un tas atsaucas uz darbībām, ko viņa veica laikā, kad tika īstenots Ovjedo atentāts.
- 41 Iesniedzējtiesa 2021. gadā jau pasludināja spriedumu saistībā ar atentātu Ovjedo, minot starptautisku *res judicata*, pamatojoties uz to, ka pastāv *bis in idem* starp dažādiem Francijas spriedumiem pret MSIG par viņas darbību Francijā kā ETA organizācijas vadītājai un MSIG līdzdalību atentātu sagatavošanā, kas laika ziņā ietver šīs lietas faktus.
- 42 Tomēr iesniedzējtiesas spriedums 2023. gadā tika atcelts ar *Tribunal Supremo* otrās palātas spriedumu Nr. 238/2023.
- 43 *Tribunal Supremo* būtībā pieņēma prokurora argumentus, kurš uzskata, ka “(Francijas) notiesājošais spriedums pat vispārīgā vai nenoteiktā veidā neietver līdzdalību konkrētās teroristiskās darbībās” un ka tādēļ nepastāv *bis in idem* situācija. *Tribunal Supremo* norādīja, ka nevar “uzskatīt par izspriestu to, kas nav bijis tiesvedības priekšmets”, konstatēja, ka iesniedzējtiesas spriedumā trūkst pamatojuma, un uzdeva iesniedzējtiesai taisīt jaunu spriedumu.

- 44 Pēc iesniedzējtiesas teiktā, šobrīd tajā norisinās kriminālprocess, lai pasludinātu šo otro jauno spriedumu.
- 45 Lai gan iesniedzējtiesas krimināllietu palātas vairākums ir pārliecināts par starptautiskā *bis in idem* pastāvēšanu, šai nostājai nepiekrīt *Tribunal Supremo*, un tas liek iesniedzējtiesai paust šaubas, ar kurām tā vēršas Tiesā, pamatojoties uz jēdziena *bis in idem* autonomo un eiropisko raksturu un tā dēvēto Eiropas tiesību perspektīvas lietderību šajā lietā.
- 46 Iesniedzējtiesa saprot, ka konceptuālās debātes par *ne bis in idem* principu Eiropas līmenī ir vērstas uz materiālo faktu identiskumu, ar to saprotot tādu faktu vai faktisko apstākļu kopuma esamību, kas ir savstarpēji nesaraujami saistīti, neatkarīgi no to juridiskās kvalifikācijas vai aizsargājamās tiesiskās intereses. Tā atsaucas uz Tiesas spriedumiem *Van Esbroeck* (C-436/04), *Van Straaten* (C-150/05) un *Kretzinger* (C-288/05).
- 47 Tomēr iesniedzējtiesa uzskata, ka tai izvirzīto problēmu nav viegli atrisināt, ņemot vērā grūtības, kas saistītas ar pašu jēdzienu “fakts”, lai dažādās sistēmās izvērtētu *bis in idem*, un atšķirīgo veidu, kādā “fakti” tiek izteikti dažādu dalībvalstu tiesu nolēmumos.
- 48 Pēc iesniedzējtiesas uzskata, pirmkārt, salīdzinošajās tiesībās tradicionāli ir pieņemti divi iespējamie interpretācijas varianti: no vienas puses, “fakts” var tikt saprasts kā atsaucē uz notikušu vēsturisku notikumu, atdalot to no juridiskās kvalifikācijas (naturālistiskā teorija vai “faktiskais *idem*”), ko piemēro, piemēram, Vācijas tiesībās. No otras puses, var uzskatīt, ka “fakts” ir juridiska satura jēdziens un ka tas attiecas nevis uz dabisku vēsturisku faktu, bet gan uz tā iekļaušanu kādā no pastāvošajiem sodāmības veidiem (normatīvā teorija, “juridiskais *idem*” vai “*idem crimen*”), ko piemēro Spānijas praksē (*Tribunal Supremo* 2016. gada 26. janvāra spriedums Nr. 18/2016) un, kā norādīts, šķiet, vēl vairāk Francijas praksē.
- 49 Šī konceptuālā atšķirība ir svarīga šajā lietā: uzsverot “juridisko *idem*”, nevis “faktisko *idem*”, nav viegli novērtējams, ka analizētie Francijas spriedumi attiecas uz tiem pašiem faktiem, balstoties uz kuriem tiek veikta kriminālvajāšana Spānijā.
- 50 Otrkārt, papildu grūtības rada jau minētais fakts, ka Francijas praksē spriedumos bieži vien nav ietverts tāds pats faktu izklāsts kā Spānijas praksē, jo Francijas praksē fakti tiek aprakstīti vispārīgāk, atsaucoties uz tiem saistībā ar noziedzīgos nodarījumus ietvertajiem aprakstiem. Tas apgrūtinā materiālo faktu salīdzināšanu, pat ja runa ir par pilnīgi vai daļēji vienādiem faktiem.
- 51 Šajā lietā ir skaidrs, ka juridiskā kvalifikācija attiecībā uz vieniem un tiem pašiem faktiem nesakrīt. Francijas tieslietu sistēma atsaucas uz MSIG kā teroristu organizācijas vadītājas darbību teroraktu (vairāku) sagatavošanā, īstenojot vienu vai vairākus teroraktus (pat tad, ja teroraktus realitātē veica citi). Savukārt apsūdzība par to pašu nodarījumu Spānijas tieslietu sistēmā MSIG piedēvē

līdzdalību noziedzīgā nodarījumā, kas pielīdzināma tiešai izpildei, lai gan tiek uzskatīts, ka šo nodarījumu reāli veica citi..

- 52 Iesniedzējtiesa uzskata, ka, neraugoties uz šo atšķirīgo juridisko traktējumu, abās lietās ir runa par vieniem un tiem pašiem faktiem. Tomēr, tā kā šī ir iespējama starptautiskā *bis in idem* situācija, kurā ir piemērojamas ES tiesības, radot iepriekš minēto problemātiku, iesniedzējtiesa uzskata par nepieciešamu savas šaubas iesniegt izskatīšanai Eiropas Savienības Tiesai.
- 53 Iesniedzējtiesa izvirza vēl vienu jautājumu, ko tā uzskata par tikpat būtisku: pat ja tiktu apstiprināts, ka pastāv *bis in idem* situācija sakarā ar faktu identiskumu starp Francijas spriedumos un Spānijā izskatāmajiem faktiem, tai ir nopietnas šaubas par iespēju ņemt vērā šo *bis in idem* savā spriedumā, pamatojoties uz Spānijas tiesisko regulējumu.
- 54 Var rasties arī citas ar to saistītas grūtības. Iespējams, ka Tiesa konstatēs, ka šajā lietā nav absolūtas faktu identitātes. Tomēr, pat ja tas tā būtu, iesniedzējtiesa uzskata, ka runa ir vismaz par cieši saistītiem faktiem, tādēļ ir jābūt iespējai ņemt vērā jau pasludinātos Francijas spriedumus (nosakot piespriežamo sodu vai lai Spānijas spriedumā varētu izvērtēt jebkuras tiesiskās situācijas, kurās jau izvērtētie fakti var ietekmēt faktus, par kuriem tiek spriests, vai ierobežojot kumulatīvos spriedumus, kas jāsaņem sprieduma izpildes stadijā). Tomēr iesniedzējtiesai ir nopietnas šaubas par to, vai tā šādā gadījumā varētu ņemt vērā sodu samērīguma principu.
- 55 Iesniedzējtiesa norāda, ka tas tā ir tāpēc, ka Spānijas tiesību sistēmā nav paredzēts nekas, kas ļautu ņemt vērā citu dalībvalstu iepriekšējos spriedumus, ne sakarā ar identiskiem faktiem, ne arī sakarā ar saistītiem faktiem.
- 56 Turklāt Konstitūcijas likumā 7/2014 (ar ko cita starpā transponē Pamatlēmumu 2008/675/TI) ir paredzēts:
- 57 14. panta 2. punkts: “[..] citu dalībvalstu pieņemti galīgi notiesājoši spriedumi neietekmē šādus nolēmumus un nevar izraisīt to atsaukšanu vai pārskatīšanu: [..]
- 58 b) iepriekšējās Spānijā notiekošās tiesvedībās pasludināti notiesājoši spriedumi saistībā ar noziedzīgiem nodarījumiem, kas pastrādāti, pirms citas dalībvalsts tiesa pasludinājusi notiesājošu spriedumu;
- 59 c) rīkojumi, kas pasludināti vai pasludināmi saskaņā ar *Ley de Enjuiciamiento Criminal* (Kriminālprocesa likums) 988. panta trešo daļu, kurā noteikti sodu izpildes ierobežojumi, tostarp tie, kas minēti b) punktā.”
- 60 Vienīgais papildu noteikums: “Nekādā gadījumā netiek ņemti vērā [..] spriedumi, ko Eiropas Savienības dalībvalstu tiesas ir pasludinājušas pirms 2010. gada 15. augusta.”

- 61 No tā iesniedzējtiesa secina, ka šīs tiesību normas formulējuma absolūtais raksturs:
- 62 (1) Skaidri liedz ņemt vērā iepriekš minētos galīgos Francijas spriedumus (kuros piespriests sods jau ir izciests) attiecīgos spriedumos ar tiem pašiem faktiem, kas tiks pasludināti Spānijā. Tas pat neļauj novērtēt iespējamo *bis in idem* situāciju. Attiecībā uz spriedumiem, kas pasludināti līdz 2010. gada 15. augustam, to liedz arī Konstitutīvā likuma 7/2014 vienīgais papildu noteikums.
- 63 (2) Protams, gadījumā, ja tiek uzskatīts, ka *bis in idem* nepastāv, bet pastāv faktu sakritība (vienotības, cieša saiknes, saistības starp faktiem utt. dēļ), arī netiek pieļauts, ka attiecībā uz iepriekšējiem Francijas spriedumiem tiek atzīta to ietekme kriminālvajāšanas laikā, lai pieņemtu attiecīgo spriedumu.
- 64 (3) Tas arī liedz atzīt iepriekšējo Francijas spriedumu ietekmi sprieduma turpmākas izpildes laikā, jo šie Francijas spriedumi ir *expressis verbis* izslēgti no spriedumu kumulācijas un soda izpildes robežas noteikšanas.
- 65 Attiecībā uz jautājumu par soda izpildi iesniedzējtiesa turklāt norāda, ka saskaņā ar Spānijas tiesību aktu pašreizējo regulējumu dubultā kriminālvajāšana Francijā un Spānijā nozīmētu, ka MSIG, ja tā tiktu galīgi notiesāta Spānijā, papildus izciestam piemērotajam 20 gadu sodam Francijā būtu jāizcieš arī 30 gadu sods, kas, visticamāk, tiktu piespriests Spānijā, to kumulējot ar citiem Spānijā piespriestajiem sodiem. Tas nozīmētu, ka kopējais faktiskais brīvības atņemšanas sods būtu vismaz 50 gadi, jo nav iespējams Francijā kumulētos spriedumus un Spānijā kumulētos spriedumus kumulēt vienā laika ziņā ierobežotā sodā. Iesniedzējtiesa uzskata, ka šāda situācija nozīmētu nopietnu sodīšanas nesamērīgumu, diskriminējot MSIG attiecībā pret personām, kuras ir notiesātas tikai vienā valstī (piemēram, materiāli atbildīgie par notikumiem Ovjedō).
- 66 Papildus šim ilgajam termiņam pilnīgu un efektīvu Spānijā piespriestā soda izpildi nodrošina īpašs tiesību akts attiecībā uz terorismu, proti, Konstitutīvais likums 7/2, kas ierobežo un apgrūtina iespēju panākt nosacītu atbrīvošanu un progresēšanu līdz trešajai ieslodzījuma pakāpei salīdzinājumā ar parasto izpildes režīmu, ieviešot papildu soda elementus.
- 67 No otras puses, uz MSIG sodu Spānijā arī netiks attiecināti pārsūdzības mehānismi, kas būtu piemērojami, ja tai tiktu piespriests mūža ieslodzījums, kas var tikt pārskatīts. Tas padara MSIG *de facto* notiesāšanas situāciju vēl apgrūtināšāku nekā pārskatāms mūža ieslodzījums.
- 68 Iesniedzējtiesa uzskata, ka šāda ieslodzījuma situācija pārsniedz jebkādas saprātīgus un civilizētus pieļaujamus konstitucionālos standartus brīvības atņemšanas soda izciešanai un ir tiešā pretrunā ar Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūru attiecībā uz brīvības atņemšanas sodiem un Eiropas Cilvēktiesību konvencijas 3. pantu. Pēc tās domām, šāda ieslodzījuma situācija pat ievērojami pārsniegtu Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedumos *Vinter* pret Apvienoto

Karalisti, *Magyar* pret Ungāriju, kā arī *Bancsók* un *Magyar* pret Ungāriju noteiktos standartus attiecībā uz mūža ieslodzījuma pārskatīšanu.

DARBBA VERSIJA